

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 267 A

Warszawa, sobota 10 września 1938 r.

Rok XIII

Jak przeprowadzać „czyste” wybory?

Okólnik premiera Składkowskiego do wojewodów i starostów

Pan Premier gen. Składkowski wydał dn. 9 września r. b. do pp. wojewodów, komisarzy rządu na m. st. Warszawy, starostów i przewodniczących wydziałów powiatowych, komisarzy rządu w Gdyni oraz wszystkich zarządów miejskich i zarządów gminnych na obszarze całego państwa z wyjątkiem województwa śląskiego, okólnik, ujmujący zasadnicze wytyczne w sprawie wyborów samorządowych.

Treść tego okólnika jest następująca:

„W związku ze zbliżającymi się wyborami samorządowymi uważam za konieczne udzielenie państwu wojewodom i starostom oraz przełożonym gmin wiejskich i miejskich następujących ogólnych wytycznych:

SWOBODNE WYKONYWANIE PRAW WYBORCZYCH

Intencja rządu przy wnoszeniu projektów samorządowych ustaw wyborczych oraz woli izb ustawodawczych przy uchwalaniu tych ustaw było zapewnienie szerokim masom obywateli, takich warunków, aby mogli oni w pełni i z całą swobodą decydować zarówno o doborze kandydatów, jak i głosowaniu na tych, których darzą swym zaufaniem. O takim stanowisku rządu i izb ustawodawczych świadczą dogodne dla wyborców ustawowe terminy czynności wyborczych, przewaga czynnika obieralnego w komisjach wyborczych i prawo udziału w akcji wyborczej mężów zaufania wyborców oraz decydujący udział czynników samorządowych w rozstrzygnięciu protestów.

To też wyborcy powinni być wolni zarówno od niewłaściwej ingerencji władz, jak i presji czynników niepowołanych. Rola władz administracyjnych, sprawujących nadzór nad czynnościami wyborczymi polega na pieczy nad prawidłowym ich biegiem, a interwencja może mieć miejsce jedynie w wypadku bezpodstawnego naruszania przez organa wyborcze lub inne osoby praw wyborców oraz pogwałcenia ustawy, mogącego spowodować nieważność aktu wyborczego.

RZETELNOŚĆ AKTU WYBORczego

Drugą podstawową przesłanką jaka przyświeca samorządowym ustawom wyborczym, jest zapewnienie rzetelności aktowi wyborczemu. Chociaż w ustawach tych nie ma sankcji za naruszenie tej zasady, na straży jej stoi kodeks karny, grozący karami za nadużycia wyborcze do 5-u lat więzienia (art. 118 — 124 k. k.).

Apeluję do wszystkich obywateli, którzy zasiadać będą w komisjach wyborczych, o należyte przeprowadzenie powierzonych im ustawowo czynności wyborczych i przeciwstawienie się jakimkolwiek próbom znieszczenia woli wyborców bez względu na to, z którejkolwiek strony byłoby podjęte.

Troska o pozostawienie wyborcom swobody w wykonaniu prac wyborczych oraz o rzetelne przeprowadzenie aktu wyborczego,

nie może jednak nikogo zachęcać do lekkomyślnego wnoszenia niesłusznych i oszczerczych oskarżeń. Takie doniesienia ścigane są z urzędu z mocy art. 143, 144 i 147 k. k. niezależnie od odpowiedzialności karnej z oskarżenia prywatnego o oszczerstwo.

PROTESTY WYBORCZE

Omówione wskazówki dotyczą również postępowania przy rozstrzygnięciu protestów wyborczych. Podległe mi władze oraz współdziałające z nimi z głosem stanowczym kolegia obywatelskie powinny badać je z całą skrupulatnością i obiektywizmem. Protesty bowiem w zasadzie powinny być wyrazem reakcji przeciw ewentualnym nieprawidłowościom w przeprowadzeniu aktu wyborczego i powinny stanowić podstawę do skontrolowania, czy przepisy ustaw wyborczych oraz charakterystyczne powyżej ich intencje nie zostały w postępowaniu wyborczym wypaczone i czy akt wyborczy jest wyrazem woli obywateli. Od tego rodzaju uzasadnionych protestów odróżnić należy protesty, które mogą być częstokroć wyrazem jedynie demonstracji grup wyborczych, niezadowolonych z wyniku wyborów. Wyborcy powinni uświadamiać sobie, że wnoszenie protestów bezpodstawnych przynosi tylko szkodę samemu rządowi, opóźnia bowiem termin wyborów do organów wyższego stopnia a w związku z upływem kadencji dotychczasowych rad, może nawet pozbawiać gminę na pewien czas reprezentacji samorządowej.

SKŁAD KOMISYJ WYBORCZYCH

Jedną z podstawowych rękojmii prawidłowego przebiegu wyborów będzie należyty dobór przewodniczących i członków komisji wyborczych z pośród osób, znanych ze swej uczciwości obywatelskiej i obiektywizmu oraz cieszących się powszechnym szacunkiem w danym środowisku. Powinny to mieć na względzie władze zarządzające wybory, jak również magistraty i kolegia samorządów gminnych przy doborze składu komisji wyborczych.

KONFERENCJE INSTRUKCYJNE

W celu gruntownego zaznajomienia organów gminnych i wyborczych z przepisami ustawy wyborczej i wydanymi do niej wskazówkami pp. starostowie winni przeprowadzić z przełożonymi gmin oraz przewodniczącymi komisji wyborczych konferencje instrukcyjne, na których należy zwrócić uwagę w szczególności:

- Aby spisy wyborców były sporządzone z całą dokładnością i uwzględnieniem wszystkich wyborców.
- Aby wszelkie obwieszczenia przedwyborcze, jak o zarządzeniu wyborów, listach kandydatów, terminie głosowania i t. p. ogłoszone były w terminach ustawowych i w sposób, gwarantujący udostępnienie we właściwym czasie treści wszystkim wyborcom.
- Aby w postępowaniu reklamacyjnym komisje wyborcze nie czyniły żadnych trudności i nie stwarzały nawet pozoru szyskan.

d) aby unieważnienie zgłoszeń kandydatów i ich list miało miejsce jedynie w przypadkach, w których wymagają tego przepisy ustaw wyborczych.

e) aby głosowanie było aktem nieskrępowanej woli wyborców, oraz aby obliczenie wyników głosowania dokonane było z całą ścisłością i rzetelnością, a unieważnienie głosów ograniczone do wypadków, wyraźnie ustawowo przewidzianych.

Tekst niniejszego okólnika władze zarządzające wybory obowiązane są przesyłać wszystkim przewodniczącym komisji wyborczych, celem odczytania jego treści na pierwszym posiedzeniu komisji.

(—) Sławoj - Składkowski minister

Rzadko godzimy się z p. premierem Składkowskim. Tym razem musimy podkreślić słuszność i pożyteczność tego okólnika.

Niewątpliwie tego rodzaju stanowisko rządu — o ile będzie ściśle przestrzegane, o ile okólnik nie rozmięknie na drobne, zdawkowe monety w drodze z pałacu namiestnikowskiego do gabinetów starościńskich — nie pozostanie bez echa. Stronnictwa opozycyjne, jak niedwuznacznie wynika z panujących nastrojów — będą mogły wziąć udział jedynie w „czystych” i rzetelnych wyborach.

Ujmując rzecz na tej płaszczyźnie, okólnik premiera jest wyciągnięciem ręki, która napewno nie zawiśnie w powietrzu, jeśli... okólnik będzie przestrzegany.

Odrzucono wniosek obrony Doboszyńskiego o wyłączenie sądu lwowskiego

Komplet sędziący dotychczas nieustalony

PAT donosi urzędowo ze Lwowa: Sąd Apelacyjny we Lwowie postanowił oddalić wniosek obrony inż. Adama Doboszyńskiego o wyłączenie całego sądu apelacyjnego lwowskiego od udziału w prowadzeniu jego sprawy.

Wniosek ten zgłoszony był przez adw. Pozowskiego, który umotywiował go w ten sposób, że obrona inż. Doboszyńskiego nie ma zaufania do sądu lwowskiego, gdyż sąd ten nie wyciągnął konsekwencji z doniesienia oskarżonego inż. Adama Doboszyńskiego, w którym zarzucił on przewodniczącemu poprzedniej rozprawy sędziemu Dysiewiczowi, że:

1) poinformował błędnie przysięgłych o karze, która grozi inż. Doboszyńskiemu w wypadku

twierdzącej odpowiedzi przysięgłych na pytanie 4-te ze skreśleniem słów „w celu przywłaszczenia”.

2) wbrew wyraźnym przepisom procedury wydał się w czasie narady przysięgłych z sali i odbył naradę z sędziami wotantami oraz z prokuratorem.

Wobec odrzucenia tego wniosku rozprawa odbędzie się przed sądem lwowskim w dniach 19 i 20 bm. Jak dowiadujemy się, komplet sędziący nie został dotychczas wyznaczony.

w Bydgoszczy

Można zaprenumerować „ABC” w agenturze F. KONIECZNY, ul. 3-go Maja Nr. 20, tel. 23-39.

Zamach na Trockiego organizował adwokat z Chicago

NOWY JORK., 9. 9. Z Chicago donoszą, że zaarrestowany tam został adwokat żydowski, Albert Goldman, którego władze podejrzewają o organizację spisku anarchistów amerykańskich. Na pole-

cenie Moskwy mieli się oni udać do Meksyku i zamordować tam Trockiego oraz przebywającego w tym samym mieście co Trocki, malarza komunistycznego Rivera.

Kasacja w sensacyjnej sprawie 0 morderstwo w więzieniu

Do izby karnej Sądu Najwyższego, wpłynęła skarga kasacyjna w niezwykle sensacyjnej sprawie, w której w dwóch instancjach zapadł wyrok śmierci przez powieszenie.

Kasację wniosła obrona, wielo-

krotnie karanego kryminalisty, występującego pod nazwiskami Piotra Sadowskiego i Piotra Janikiewicza. Tajemniczy ten przestępca odbywał w Grudziądzu karę więzienia dożywotniego, za udział w napadach bandyckich. Przysparzał on wiele kłopotów administracji więziennej przez ciągłe bójki z współwięźniami.

Na tle sporu z więźniem Gawlikiem dwukrotnie usiłował go zamordować, aż wreszcie podczas obserwacji psychiatrycznej w szpitalu więziennym, zdołał przedostać się w nocy do łóżka swego wroga i zamordował go kilkakrotnie uderzeniami drągami drewnianym.

Sadowski skazany został za mord w więzieniu na karę śmierci. Obecnie obrona jego wystąpiła do najwyższej instancji sądowej, powołując się na to, iż Sadowski jest rzekomo umysłowo chory.

Skromny pogrzeb hr. Cavadongi

NOWY JORK., 9. 9. Odbył się dziś bardzo skromny pogrzeb hr. Cavadongi, który został przewoźniczo pochowany na cmentarzu w Mills w oczekiwaniu na przetransportowanie zwłok do Europy.

Słonecznie

Przewidywany przebieg pogody w dn. 10 bm.

Ranek chłodny i mglisty. W ciągu dnia pogoda słoneczna, jednak na zachodzie i środku kraju z przejściowym wzrostem zachmurzenia typu kłębiastego w godzinach południowych. Skłonności do burz i przelotnych opadów. Słabe wiatry z kierunków południowych, przechodzące na zachodnie. Temperatura do 20 st.

Militaryzacja Marsylii

Niepodobna znaleźć bardziej odstraszającego dowodu, jak rzady frontu ludowego niszczą siły państwa, niż rzady frontu ludowego we Francji. Trzeba sobie przecie zdać sprawę, że Moskwa, która stała u kolebki tych rządów, bynajmniej nie miała zamiaru niszczyć siły militarnej trzeciej republiki. Przeciwnie. Zależało jej na potęgze francuskiej.

Poprzedził te rzady pakt wschodni, akt przymierza między Francją i Rosją. Dalszym etapem tego układu miało być ścisłe porozumienie obu sztabów, opracowanie na ewentualność wojny wspólnych planów działania wojskowego. Pakt zwrócony był wyraźnie przeciw Trzeciej Rzeszy i miał na celu wypłcenie wpływów narodowo - socjalistycznych z Europy.

Rapallo zastąpił pakt wschodni, bo Rzesza stała się niebezpieczeństwem dla żydów i marksizmu. Moskwa głośno wołała, że wzmocnienie siły militarnej Francji jest w jej interesie.

Ale Komintern chciał mieć

rękojmnię, że Francja wykona co do joty plany władców Kremla. Jedyną rękojmnią istotną mogło się stać posiadanie rządu w swym ręku. Tak powstała koncepcja rządów frontu ludowego. Rząd taki — w myśl uchwał zjazdu Kominternu z r. 1935 — miał połączyć żywioły socjalistyczny - drobnomieszczański w sojuszu z komunistami, by tą drogą przyspieszyć nadejście integralnego rządu sowieckiego.

Na lep służby moskiewskiej poszła oczywiście partia socjalistyczna i wszechwładnie rządzeni przez masonerię radykali. Mielśmy we Francji okres długotrwałych rządów frontu ludowego, którego persofinikacją stał się Blum. Moskiewie zdawało się, że nie teraz nie stoi na drodze do wzmocnienia potęgi sojusznika z nad Sekwany.

„Jest to przekleństwo złego czynu, że wiecznie rodzić musi zło” — powiada Goethe. I tak się stało we Francji. Rząd frontu ludowego musiał nie tylko patrzeć cierpliwie na agitację komunistyczną w kraju, ale i sam czynić posunię-

cia wewnętrzne w administracji i gospodarce, których wymagała Moskwa. Socjaliści szli na pasku Moskwy i usiłowali się licytować z komunistami, zaś drobnomieszczaństwo, kierowane przez partię radykalną, daremnie zżymało się na skutki finansowe polityki gospodarczej.

Wielokrotnie załamywanie się franka rozstrój gospodarczy w kraju — oto zewnętrzne znamiona dzieła frontu ludowego. Ale zło sięgnęło głębiej i przejawiało się w nastrojach psychicznych trwałych. I tutaj powtarza się starogrecki mit o bogu czasu, Kronosie, pożerającym własne dzieci.

Moskwie zależało na wzmocnieniu potęgi Francji, na której militarne współdziałanie liczyła w razie ataku niemieckiego. A tymczasem wbrew własnemu interesowi, agitacja Kominternu doprowadziła na stroje mas do anarchicznego wrzenia. Sprawiała, że w okresie Anschlussu Francja nie posiadała nawet rządu i musiała biernie przyglądać się wzmocnieniu narodowo - socjali-

stycznej Rzeszy. Wojska niemieckie wkroczyły do Wiednia bez protestu, Francji.

A teraz znowu, gdy sytuacja w Europie zagraża wybuchem wojny, główny port francuski na morzu Śródziemnym zostaje unieruchomiony na skutek długotrwałego strajku robotników portowych. Francja zostaje niemal odcięta od swych północno - afrykańskich kolonii.

W obliczu niebezpieczeństwa rząd Daladier'a zarządził militaryzację portu w Marsylii. Zarząd portu przeszedł na władze wojskowe. Jest to zarządzenie w liberalnej trzeciej Rzeczypospolitej niebywałe. Robotnicy strajkujący zatrzymani zostaną w anarchicznym rozpędzie twardą pięścią wojskową.

Ale odpowiedzialność za stan rzeczy nie oni ponoszą. Odcierpią za cudze winy. Wina bowiem spada na Moskwę. Komintern i tych wszystkich, którzy przez lat parę przyczyniali się we Francji do rewolucyjnego wzburzenia mas i podcinali gałąź, na której sami siedzą.

T. G.